

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

7. luokka

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osaan toimia erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

Osoallistun keskusteluun ja kuuntelen muita.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi ja tilanteeseen sopivasti.

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun esiintyjänä.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun lukijana.

Luen erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä eri muodoissaan.

Osaan tehdä havaintoja ja tulkintoja lukemistani teksteistä.

Osaan käyttää erilaisia tietolähteitä ja arvioida tiedon luotettavuutta.

Osaan eritellä ja tulkita erilaisia fiktiivisiä tekstejä ja tunnistan fiktion keinoja.

tekstien tuottaminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun kirjoittajana.

Osaan ilmaista ajatuksiani kirjoittamalla.

Osaan tuottaa erilaisia tekstilajeja ja valita tekstilajiin ja tilanteeseen sopivat ilmaisutavat.

Osaan ideoida, suunnitella, tuottaa ja viimeistellä tekstiä yksin ja ryhmässä.

Osaan antaa ja vastaanottaa palautetta erilaisista teksteistä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan merkitä lähteet ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Osaan tehdä kappalejaon, aloittaa virkkeet isolla alkukirjaimella ja käyttää välimerkkejä yleiskielen sopimusten mukaisesti.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Osaan nimetä kirjallisuuden päälaajit.

Luen erilaisia kaunokirjallisia tekstejä.

8. luokka

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osaan toimia erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

Osallistun keskusteluun ja kuuntelen muita.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi ja tilanteeseen sopivasti.

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun esiintyjänä.

Osaan ilmaista ja perustella mielipiteeni.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun lukijana.

Luen erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä eri muodoissaan.

Osaan tehdä havaintoja ja tulkintoja lukemistani teksteistä.

Osaan käyttää erilaisia tietolähteitä ja arvioida tiedon luotettavuutta.

Osaan eritellä ja tulkita erilaisia fiktiivisiä tekstejä ja tunnistan fiktion keinoja.

tekstien tuottaminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun kirjoittajana.

Osaan ilmaista ajatuksiani kirjoittamalla.

Osaan tuottaa erilaisia tekstilajeja ja valita tekstilajiin ja tilanteeseen sopivat ilmaisutavat.

Osaan ideoida, suunnitella, tuottaa ja viimeistellä tekstiä yksin ja ryhmässä.

Osaan antaa ja vastaanottaa palautetta erilaisista teksteistä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan merkitä lähteet ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Osaan tehdä kappalejaon, aloittaa virkkeet isolla alkukirjaimella ja käyttää välimerkkejä yleiskielen sopimusten mukaisesti.

Tiedän, miten verbeillä voi ilmaista suhtautumista (modukset).

Syvennän tietämystäni kirjoitetun yleiskielen piirteistä ja lauseen rakentumisesta.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Tunnistan kirjallisuuden genreja.

Luen erilaisia kaunokirjallisia tekstejä.

9. luokka

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osaan toimia erilaisissa ryhmissä ja vuorovaikutustilanteissa.

Osallistun keskusteluun ja kuuntelen muita.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi ja tilanteeseen sopivasti.

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun esiintyjänä.

Osaan ilmaista ja perustella mielipiteeni.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun lukijana.

Luen erilaisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä eri muodoissaan.

Osaan tehdä havaintoja ja tulkintoja lukemistani teksteistä.

Osaan käyttää erilaisia tietolähteitä ja arvioida tiedon luotettavuutta.

Osaan eritellä ja tulkita erilaisia fiktiivisiä tekstejä ja tunnistan fiktion keinoja.

tekstien tuottaminen

Tunnistan vahvuuteni ja rohkaistun kirjoittajana.

Osaan ilmaista ajatuksiani kirjoittamalla.

Osaan tuottaa erilaisia tekstilajeja ja valita tekstilajiin ja tilanteeseen sopivat ilmaisutavat.

Osaan ideoida, suunnitella, tuottaa ja viimeistellä tekstiä yksin ja ryhmässä.

Osaan antaa ja vastaanottaa palautetta erilaisista teksteistä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan merkitä lähteet ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Osaan tehdä kappalejaon, aloittaa virkkeet isolla alkukirjaimella ja käyttää välimerkkejä yleiskielen sopimusten mukaisesti.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Osaan nimetä kirjallisuuden päälaajit.

Luen erilaisia kotimaisia ja ulkomaisia kaunokirjallisia tekstejä.

Tunnen suomen kielen ja kirjallisuuden historiaa. Esimerkiksi osaan nimetä tärkeimpiä tyylisuuntia ja kirjailijoita.

Osaan nimetä Suomessa puhuttavia kieliä ja tunnistan erilaisia murteita. Lisäksi tunnistan suomen kielelle tyypillisiä piirteitä, kuten morfeemit, vokaalisointu ja sijataivutus.

Osaan pohtia oman äidinkielen, kielitaidon, kulttuurin ja kirjallisuuden merkitystä.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

7.Ik

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osallistun erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Ymmärrän kuulemaani opetuspuhetta, muodollisia puhetilanteita ja median puhuttuja tekstejä.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen.

Rohkaistun esiintyjänä.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan erilaisia tekstilajeja.

Kehitän taitojani lukea, ymmärtää ja tulkita erilaisia tekstejä.

Laajennan sana- ja käsitevarantoani.

Osaan päätellä tekstin merkityksiä erilaisten tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella.

tekstien tuottaminen

Osaan suunnitella, tuottaa ja muokata erilaisia tekstejä itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa.

Osaan hyödyntää muita tekstejä, erityisesti kertovia ja kuvaavia, omien tekstieni malleina ja lähteinä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan hyödyntää eri tekstilajeille tyypillistä sanastoa ja kieliopillisia rakenteita.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Ymmärrän kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.

Luen ja tulkitSEN erilaisia suomenkielisiä kaunokirjallisia tekstejä.

kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tunnistan vahvuuksiani ja kehityskohteitani kielenoppijana ja -käyttäjänä.

Kehitän taitojani opiskella eri tiedonaloja suomen kielellä.

Osaan etsiä tietoa eri lähteistä ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Suunnittelen, jäsennän ja arvioin omaa työskentelyäni sekä itsenäisesti että ryhmässä.

8. luokka

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osallistun erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Ymmärrän kuulemaani opetuspuhetta, muodollisia puhetilanteita ja median puhuttuja tekstejä.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen.

Rohkaistun esiintyjänä.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan erilaisia tekstilajeja.

Kehitän taitojani lukea, ymmärtää ja tulkita erilaisia tekstejä.

Laajennan sana- ja käsitevarantoani.

Osaan päätellä tekstin merkityksiä erilaisten tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella.

Osaan tulkita kriittisesti erilaisia puhuttuja, kirjoitettuja ja monimediaisia tekstejä sekä itsenäisesti että ryhmässä.

tekstien tuottaminen

Osaan suunnitella, tuottaa ja muokata erilaisia tekstejä itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa.

Osaan hyödyntää muita tekstejä, erityisesti kantaaottavia, omien tekstieni malleina ja lähteinä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan hyödyntää eri tekstilajeille tyypillistä sanastoa ja kieliopillisia rakenteita.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja. ”

Hahmotan lauserajat, tunnistan verbin lauseen keskuksena ja osaan jakaa lauseen rakenneosiinsa.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Ymmärrän kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.

Luen ja tulkitSEN erilaisia suomenkielisiä kaunokirjallisia tekstejä.

kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tunnistan vahvuksiani ja kehityskohteitani kielenoppijana ja -käyttäjänä.

Kehitän taitojani opiskella eri tiedonaloja suomen kielellä.

Osaan etsiä tietoa eri lähteistä ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Suunnittelen, jäsennän ja arvioin omaa työskentelyäni sekä itsenäisesti että ryhmässä.

9. luokka

vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Osallistun erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Ymmärrän kuulemaani opetuspuhetta, muodollisia puhetilanteita ja median puhuttuja tekstejä.

Osaan ilmaista itseäni ymmärrettävästi erilaisia ilmaisukeinoja hyödyntäen.

Rohkaistun esiintyjänä.

tekstien tulkitseminen

Tunnistan erilaisia tekstilajeja.

Kehitän taitojani lukea, ymmärtää ja tulkita erilaisia tekstejä.

Laajennan sana- ja käsitevarantoani.

Osaan päätellä tekstin merkityksiä erilaisten tekstuaalisten, sanastollisten ja kieliopillisten vihjeiden perusteella.

tekstien tuottaminen

Osaan suunnitella, tuottaa ja muokata erilaisia tekstejä itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa.

Osaan hyödyntää muita tekstejä omien tekstieni malleina ja lähteinä.

Osaan noudattaa tärkeimpiä yleiskielen periaatteita ja käytänteitä.

Osaan hyödyntää eri tekstilajeille tyypillistä sanastoa ja kieliopillisia rakenteita.

kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tunnistan kirjoitetun ja puhutun kielen sekä arki- ja yleiskielen eroja.

Tunnistan ja hyödynnän kielen tyylipiirteitä ja sävyjä.

Osaan tehdä havaintoja tekstien piirteistä.

Ymmärrän kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia.

Luen ja tulkitSEN erilaisia suomenkielisiä kaunokirjallisia tekstejä.

Tunnen suomalaisen kirjallisuuden vaihteita.

Ymmärrän kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.

Tunnistan kulttuurisia eroja ja samankaltaisuuksia.

kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

Tunnistan vahvuuksiani ja kehityskohteitani kielenoppijana ja -käyttäjänä.

Kehitän taitojani opiskella eri tiedonaloja suomen kielellä.

Osaan etsiä tietoa eri lähteistä ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Suunnittelen, jäsennän ja arvioin omaa työskentelyäni sekä itsenäisesti että ryhmässä.

RUOTSI (B1)

7. luokka

Tiedän perusasioita Ruotsista ja sen kulttuurista sekä suomenruotsalaisuudesta.

Harjoittelen tunnistamaan omia vahvuuksiani ja mahdollisia haasteita ruotsin kielen oppimisessa.

Harjoittelen tunnistamaan minulle parhaiten sopivia kielenoppimistapoja.

Harjoittelen ymmärtämään ja tuottamaan lyhyitä arkipäiväisiä viestejä kirjallisesti ja suullisesti. Esimerkiksi harjoittelen tervehtimään, esittelemään itseni, ystäväni ja perheenjäseneni sekä kertomaan harrastuksistani ja asuinpaikastani.

Hyödynnän kielellisiä viestintästrategioita.

Harjoittelen ruotsin kielen keskeistä sanastoa, kielityypillisiä ilmauksia ja rakenteita. Opin löytämään ruotsin kielestä säännönmukaisuuksia, esimerkiksi harjoittelen verbien ja substantiivien taivutusta.

8. luokka

Minulla on tietoa muista Pohjoismaista sekä niiden kulttuureista.

Tunnistan omia vahvuuksiani ja mahdolliset haasteita ruotsin kielen oppimisessa.

Harjoittelen tunnistamaan minulle parhaiten sopivia kielenoppimistapoja.

Ymmärrän ja osaan tuottaa lyhyitä arkipäiväisiä viestejä kirjallisesti ja suullisesti.

Harjoittelen osallistumaan keskusteluun arkipäivän vuorovaikutustilanteissa. Esimerkiksi harjoittelen asioimaan arkipäivän tilanteissa, kuten kaupassa, kahvilassa ja ravintolassa.

Hyödynnän kielellisiä viestintästrategioita.

Harjoittelen ruotsin kielen keskeistä sanastoa, kielityypillisiä ilmaisuja ja keskeisiä rakenteita. Opin löytämään ruotsin kielestä säännönmukaisuuksia, esimerkiksi tutustun päälauseiden ja sivulauseiden sanajärjestykseen.

9. luokka

Huomaan yhtäläisyyksiä ruotsin ja muiden osaamieni kielten välillä.

Tunnistan tilanteita, joissa voin käyttää ruotsin kielen taitojani myös koulun ulkopuolella.

Syvennän tietojani muista Pohjoismaista sekä niiden kulttuureista.

Tunnistan omat vahvuudet ja mahdolliset haasteet ruotsin kielen oppimisessa.

Osaan tunnistaa minulle parhaiten sopivia kielenoppimistapoja ja harjoittelen asettamaan tavoitteita.

Ymmärrän ja osaan tuottaa erilaisia lyhyitä viestejä kirjallisesti ja suullisesti minulle tutuista aiheista.

Osallistun keskusteluun arkipäivän vuorovaikutustilanteissa ja osaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmaisuja. Esimerkiksi pystyn puhumaan jokapäiväisistä ja itselleni tärkeistä asioista.

Hyödynnän kielellisiä viestintästrategioita.

Harjoittelen ruotsin kielen keskeistä sanastoa, kielityypillisiä ilmaisuja ja keskeisiä rakenteita, jotka auttavat minua tulkitsemaan ja tuottamaan tekstiä. Opin löytämään ruotsin kielestä säännönmukaisuuksia, esimerkiksi harjoittelen adjektiivien taivutusta ja tutustun konditionaaliin.

ENGLANTI (A1)

- **rakennetaulukko vanhasta opsista liitteeksi**

7. luokka

Syvennän tietojani englanninkielisten maiden kulttuureista ja englannin kielen varianteista. Harjoittelen viestimään englanninkielisiin kulttuureihin sopivalla tavalla.

Tutustun siihen, miten englannin kielestä on tullut maailmanlaajuinen viestintäkieli. Harjoittelen löytämään itseäni kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä.

Harjoittelen sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat minua englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa.

Osaan asettaa tavoitteita, arvioida omaa oppimistani sekä hyödyntää monipuolisia kielenopiskelutapoja. Osaan toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kannustaen ja auttaen.

Tutustun siihen, mihin voin käyttää englannin taitoani koulun ulkopuolella ja miten voin kehittää kielitaitoani myös tulevaisuudessa.

Harjoittelen viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteeni jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

Osaan aloittaa keskustelun. Harjoittelen käyttämään erilaisia keinoja ylläpitääkseni keskustelua ja varmistaakseni sen, että viesti menee perille.

Harjoittelen käyttämään kohteliasta ja kulttuuriin sopivaa kieltä ja muita viestintäkeinoja.

Ymmärrän tekstin pääajatuksen ja joitakin yksityiskohtia. Harjoittelen päättelemään tuntemattomien sanojen merkityksiä.

Osaan viestiä suullisesti ja kirjallisesti käyttäen perussanastoa, fraaseja, idiomeja ja vuosiluokan keskeisimpiä rakenteita (ks. rakenteet yllä olevasta taulukosta). Harjoittelen ääntämisen perussääntöjä ja äännekirjoitusmerkkejä.

8. luokka

Syvennän tietojani englanninkielisten maiden kulttuureista ja englannin kielen varianteista. Harjoittelen viestimään englanninkielisiin kulttuureihin sopivalla tavalla.

Kehitän taitojani toimia ja oppia englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

Harjoittelen sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat minua englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa.

Osaan asettaa tavoitteita, arvioida omaa oppimistani sekä hyödyntää monipuolisia kielenopiskelutapoja. Osaan toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kannustaen ja auttaen.

Huomaan mihin voin käyttää englannin taitoani koulun ulkopuolella ja miten voin kehittää kielitaitoani myös tulevaisuudessa.

Harjoittelen viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteeni jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

Osaan aloittaa keskustelun. Harjoittelen käyttämään erilaisia keinoja ylläpitääkseni keskustelua ja varmistaakseni sen, että viesti menee perille.

Harjoittelen käyttämään kohteliasta ja kulttuuriin sopivaa kieltä ja muita viestintäkeinoja.

Ymmärrän tekstin pääajatuksen ja joitakin yksityiskohtia. Harjoittelen päättelemään tuntemattomien sanojen merkityksiä.

Osaan viestiä suullisesti ja kirjallisesti käyttäen perussanastoa, fraaseja, idiomeja ja vuosiluokan keskeisimpiä rakenteita (ks. rakenteet yllä olevasta taulukosta). Harjoittelen ääntämisen perussääntöjä ja äännekirjoitusmerkkejä.

9. luokka

Osaan kuvata, missä englantia puhutaan ja miten englannista on tullut maailmanlaajuinen viestintäkieli. Osaan viestiä englanninkielisiin kulttuureihin sopivalla tavalla.

Osaan toimia ja oppia joissakin englanninkielisissä toimintaympäristöissä.

Tunnistan englannin kielen ominaispiirteitä. Oivallan englannin kielen säännönmukaisuuksia, ja englannin ja muiden kielten välisiä yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Osaan käyttää kielitiedon käsitteitä oppimiseni tukena.

Osaan asettaa tavoitteita, arvioida omaa oppimistani sekä hyödyntää monipuolisia kielenopiskelutapoja. Osaan toimia vuorovaikutustilanteissa toisia kannustaen ja auttaen.

Tiedän, mihin voin käyttää englannin taitoani koulun ulkopuolella ja miten voin kehittää kielitaitoani myös tulevaisuudessa.

Pystyn viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteeni melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.

Osaan aloittaa keskustelun. Osaan käyttää erilaisia keinoja ylläpitääkseni keskustelua ja varmistaakseni sen, että viesti menee perille.

Tunnen tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Pystyn ottamaan vuorovaikutuksessa huomioon tärkeimmät kulttuuriset käytänteet.

Ymmärrän pääasiat ja joitakin yksityiskohtia yleiskielisestä puheesta ja yleistajuisesta tekstistä. Löydän pääajatukset, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.

Osaan viestiä suullisesti ja kirjallisesti käyttäen sanastoa ja rakenteita melko laajasti (ks. rakenteet yllä olevasta taulukosta). Osaan myös joitain yleisiä fraaseja ja idiomeja. Osaan soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä.

VALINNAINEN VIERAS KIELI (B2)

8. luokka

kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Havaitsen uuden kielen eroja ja yhtäläisyyksiä aikaisemmin oppimiini kieliin verrattuna ja osaan käyttää havaintojani pohjana uuden oppimiseen. Ymmärrän, mihin kieliperheeseen opiskelemani kieli kuuluu.

Tunnen kohdekielen kielialuetta sekä kulttuureita ja elämänmuotoja.

kielenopiskelutaidot

Opettelen hyödyntämään kielitaitoani.

Osaan hyödyntää itselleni sopivia tapoja oppia kieltä.

kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa

Harjoittelen perussanontoja ja pieniä vuoropuheluja.

Osaan hyödyntää kielellisiä viestintästrategioita vuorovaikutustilanteissa ja esimerkiksi ilmaista, olenko ymmärtänyt asian.

Osaan mm. tervehtiä, esitellä itseni, ystäväni ja perheenjäseneni sekä kertoa harrastuksistani ja asuinpaikastani.

kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Opettelen tulkitsemaan lyhyitä, yksinkertaisia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.

kehittyvät kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Osaan ääntää ja kirjoittaa ymmärrettävästi keskeisimmät sanat ja käyttää yksinkertaisia ilmauksia.

Tutustun kohteliaisiin sanontoihin.

9. luokka

kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Kykenen erottamaan kohdekielen ja sen kielialueen kulttuurien erityispiirteitä.

kielenopiskelutaidot

Rohkaistun käyttämään kohdekieltä yhä enemmän.

kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa

Osaan asioida arkipäivän tilanteissa, kuten kaupassa, kahvilassa ja ravintolassa.

Osaan kysyä ja neuvoa tietä ja kertoa koulunkäynnistä.

kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä

Työskentelen erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa.

Ymmärrän yksinkertaisen viestin keskeisimmän sisällön.

kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä

Osaan harjoitella viestintätilanteita ja käyttää kulttuurisesti sopivia sanontoja.

Osaan ääntää tuttuja sanoja ja sanontoja ymmärrettävästi.

Osaan soveltaa ääntämisen perussääntöjä.

Osaan käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia.

Pystyn puhumaan jokapäiväisistä ja itselleni tärkeistä asioista.

Pystyn kirjoittamaan yksinkertaista tekstiä jokapäiväisistä ja itselleni tärkeistä asioista.

MATEMATIIKKA

7.Ik

Opin tunnistamaan, mitkä asiat ja opiskelutavat motivoivat minua. Pysin vahvistamaan minäkuvaani ja itseluottamustani matematiikan oppijana. (Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen.)

Aloitan työskentelyn ja ylläpidän sitä sekä arvioin milloin työskentely on saatu päätökseen. Osallistun omatoimisesti ryhmän toimintaan.

Havaitsen ja ymmärrän oppimieni asioiden välisiä yhteyksiä. Osaan selittää, kuvaila ja soveltaa ymmärtämäni.

Osaan ilmaista matemaattisia ajatteluni täsmällisesti eri ilmaisukeinoja käyttäen.

Osaan jäsentää ongelmia ja tunnistaa matemaattista informaatiota sekä osaan ratkoa ongelmia hyödyntäen matematiikan menetelmiä.

Osaan arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisujani ja tarkastelen kriittisesti tuloksien mielekkyyttä.

Tunnistan ja käytän matematiikkaa eri ympäristöissä ja toisissa oppiaineissa sekä muotoilen ongelmia matematiikan kielelle.

Sovellan tarkoituksenmukaista teknologiaa matematiikan opiskelussa ja ongelmia ratkaistaessa.

Lasken peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla (murtoluvut, desimaaliluvut, kokonaisluvut).

Ymmärrän reaalityökalujen algebrallisia järjestys- ja tarkkuusominaisuuksia.

Tee päätelmiä ja laskelmia arkeen liittyen. Rohkaistun käyttämään päässä laskutaitoa.

Tunnen pisteen, suoran, kulman, janan ja puolisuoran käsitteet ja niihin liittyviä ominaisuuksia. Nimeän monikulmioita ja tiedän niiden ominaisuuksia sekä lasken niiden piirejä.

Tee muunnoksia pinta-alayksiköiden välillä.

Ymmärrän symmetriaan ja yhdenmuotoisuuteen liittyviä ominaisuuksia.

Tiedän ympyrään liittyviä käsitteitä ja ominaisuuksia.

Ymmärrän tuntemattoman ja lausekkeen käsitteet sekä ratkaisen ensimmäisen asteen yhtälöitä päättelemällä ja symbolisesti.

Ymmärrän algoritmisen ajattelun periaatteita ja harjoittelen ohjelmointia.

8.Ik

Opin tunnistamaan, mitkä asiat ja opiskelutavat motivoivat minua. Pysin vahvistamaan minäkuvaani ja itseluottamustani matematiikan oppijana. (Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen.)

Aloitin työskentelyn ja ylläpidän sitä sekä arvioin milloin työskentely on saatu päätökseen. Osallistun omatoimisesti ryhmän toimintaan.

Havaitsen ja ymmärrän oppimieni asioiden välisiä yhteyksiä. Osaan selittää, kuvailla ja soveltaa ymmärtämäni.

Osaan ilmaista matemaattisia ajatteluni täsmällisesti eri ilmaisukeinoja käyttäen.

Osaan jäsentää ongelmia ja tunnistaa matemaattista informaatiota sekä osaan ratkoa ongelmia hyödyntäen matematiikan menetelmiä.

Osaan arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisujani ja tarkastelen kriittisesti niiden mielekkyyttä.

Tunnistan ja käytän matematiikkaa eri ympäristöissä ja toisissa oppiaineissa sekä muotoilen ongelmia matematiikan kielelle.

Sovellan tarkoituksenmukaista teknologiaa matematiikan opiskelussa ja ongelmia

Teen päätelmiä ja laskelmia arkeen liittyen. Rohkaistun käyttämään päässä-laskutaitoa.

Ymmärrän prosentin ja prosenttiyksikön käsitteen ja tiedän niiden käytöstä eri tilanteissa.

Ymmärrän reaalityyppien järjestys- ja tarkkuusominaisuuksia (eli osaan laskea likiarvoilla ja pyöristää lukuja oikeaan tarkkuuteen).

Ymmärrän tuntemattoman ja lausekkeen käsitteet ja ratkaisen ensimmäisen asteen sekä vaillinaisen toisen asteen yhtälöitä päättelemällä ja symbolisesti.

Nimeän monikulmioita, tiedän niiden ominaisuuksia ja lasken niiden piirejä.

Ymmärrän verrannollisuutta.

Ymmärrän suorakulmaisen kolmion ominaisuuksia ja hyödynnän Pythagoraan lausetta.

Tiedän ympyrään liittyviä käsitteitä ja osaan laskea ympyrän kehän pituuden.

Osaan laskea tasokuvioiden pinta-aloja ja teen muunnoksia pinta-alayksiköiden välillä sekä sovellan tietoja käytännön tilanteisiin.

Ymmärrän algoritmisen ajattelun periaatteita. Osaan lukea, kommentoida ja tulkita sekä ohjelmoida pieniä ohjelmia, joilla ratkaistaan matemaattisia ongelmia.

9.1k

Opin tunnistamaan, mitkä asiat ja opiskelutavat motivoivat minua. Pysin vahvistamaan minäkuvaani ja itseluottamustani matematiikan oppijana. (Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen.)

Aloitan työskentelyn ja ylläpidän sitä sekä arvioin milloin työskentely on saatu päätökseen. Osallistun omatoimisesti ryhmän toimintaan.

Havaitsen ja ymmärrän oppimieni asioiden välisiä yhteyksiä. Osaan selittää, kuvailla ja soveltaa ymmärtämäni.

Osaan ilmaista matemaattisia ajatteluni täsmällisesti eri ilmaisukeinoja käyttäen.

Osaan jäsentää ongelmia ja tunnistaa matemaattista informaatiota sekä osaan ratkoa ongelmia hyödyntäen matematiikan menetelmiä.

Osaan arvioida ja kehittää matemaattisia ratkaisujani ja tarkastelen kriittisesti tuloksien mielekkyyttä.

Tunnistan ja käytän matematiikkaa eri ympäristöissä ja toisissa oppiaineissa sekä muotoilen ongelmia matematiikan kielelle.

Sovellan tarkoituksenmukaista teknologiaa matematiikan opiskelussa ja ongelmia

Teen päätelmiä ja laskelmia arkeen liittyen. Rohkaistun käyttämään päässä-laskutaitoa.

Hankin ja analysoin tietoa ja pohdin sen todenperäisyyttä ja merkittävyyttä.

Laajennan käsitystäni kahden muuttujan yhtälöihin.

Teen päätelmiä funktion ja sen kuvaajan välisistä yhteyksistä.

Piirrän ensimmäisen ja toisen asteen funktion kuvaajia.

Ymmärrän ja hyödynnän trigonometrisia funktioita.

Tiedän avaruuskappaleisiin liittyviä nimityksiä ja ominaisuuksia. Osaan laskea kappaleiden tilavuuksia ja vaipan pinta-aloja sekä sovellan tietoja käytännön tilanteisiin.

Teen muunnoksia tilavuusyksiköiden ja vetomittojen välillä.

Hallitsen aineistojen keräämisen, luokittelun, analysoinnin ja raportoinnin.

Luen ja tulkiten diagrammeja sekä teen ennusteita niiden perusteella.

Lasken keskiarvon ja määritän tyyppiä ja mediaanin ja teen niiden perusteella päätelmiä.

Määritän klassisen ja tilastollisen todennäköisyyden sekä ymmärrän niiden antamaa informaatiota.

Ymmärrän algoritmisen ajattelun periaatteita. Osaan lukea, kommentoida ja tulkita sekä testata, suunnitella ja ohjelmoida pieniä ohjelmia, joilla ratkotaan matemaattisia ongelmia.

BIOLOGIA

7.Ik

Kiinnostun luonnosta ja sen ilmiöistä. Luontosuhteeni vahvistuu. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan tehdä eettisesti perusteltuja valintoja. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Innostun vaikuttamaan ja toimimaan kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Syvennän tietojani ekosysteemin (esim. vesiekosysteemi) perusrakenteesta ja toiminnasta.

Opin tunnistamaan lajeja.

Opin kuvailemaan eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä luokittamaan eliöitä eri eliökuntiin ja antamaan esimerkkejä kullekin kunnalle tyypillisistä piirteistä.

Opin tarkastelemaan eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärtämään, miten se näkyy esimerkiksi erilaisina rakenteina.

Opin, että erilaiset elinympäristöt lisäävät luonnon monimuotoisuutta.

Osaan antaa esimerkkejä siitä, kuinka biologisia tietoja ja taitoja voidaan hyödyntää omassa elämässä.

Opin tekemään biologisia tutkimuksia ja käyttämään biologisia tutkimusvälineistöä.

Osaan biologiaan liittyviä syy- ja seuraussuhteita. Osaan hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa ja erilaisia tietolähteitä biologian opiskelussa.

8.Ik

Kiinnostun luonnosta ja sen ilmiöistä. Luontosuhteeni vahvistuu. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan tehdä eettisesti perusteltuja valintoja. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Innostun vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Syvennän tietojani ekosysteemin perusrakenteesta ja toiminnasta (esim. metsäekosysteemi).

Osaan vertailla erilaisia ekosysteemejä (esim. kaupunki, -suo ja tunturiekosysteemit).

Opin tunnistamaan eri lajeja.

Osaan koota eliökokoelman sekä kasvattaa kasveja biologisten ilmiöiden ymmärtämiseksi.

Osaan kuvailla eliöiden rakenteita ja elintoimintoja sekä luokitella eliöitä eri eliökuntiin ja antaa esimerkkejä kullekin kunnalle tyypillisistä piirteistä.

Osaan tarkastella eliöiden sopeutumista eri elinympäristöihin ja ymmärrän, miten se näkyy esimerkiksi erilaisina rakenteina.

Tiedän, että erilaiset elinympäristöt lisäävät luonnon monimuotoisuutta.

Opin tekemään biologisia tutkimuksia ja käyttämään biologisia tutkimusvälineistöä.

Osaan biologiaan liittyviä syy- ja seuraussuhteita. Osaan hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa ja erilaisia tietolähteitä biologian opiskelussa.

Tiedän, miten ihmisen toiminta vaikuttaa ympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Ymmärrän biologian merkityksen kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä biotalouden merkityksen.

Osaan antaa esimerkkejä siitä, kuinka biologisia tietoja ja taitoja voidaan hyödyntää omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa.

Ymmärrän biologian merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä ekosysteemipalveluiden merkityksen.

9.Ik

Kiinnostun luonnosta ja sen ilmiöistä. Luontosuhteeni vahvistuu. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan tehdä eettisesti perusteltuja valintoja. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Innostun vaikuttamaan ja toimimaan kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan ihmisen yksilönkehityksen ja kasvun vaiheet sekä elimistön perustoiminnot.

Osaan perinnöllisyyden ja evoluution peruseriaatteet.

Osaan tehdä biologisia tutkimuksia käyttäen biologisia tutkimusvälineistöä. Osaan biologiaan liittyviä syy- ja seuraussuhteita.

Osaan hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa ja erilaisia tietolähteitä biologian opiskelussa.

Osaan antaa esimerkkejä siitä, kuinka biologisia tietoja ja taitoja voidaan hyödyntää omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa.

MAANTIETO

7.Ik

Kasvan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestäväen elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan arvostaa alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittaa ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Opin hahmottamaan maapallon karttakuvan ja sen peruspiirteet. Opin keskeisten kohteiden (esim. mantereet, maanosat ja valtameret) sijainnin ja nimistön.

Opin geomediataitoja. Opin lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä.

Opin soveltamaan karttataitoja käytännössä. Opin käyttämään kartan symboleja ja mittasuhteita sekä ottamaan suuntia ja mittaamaan etäisyyksiä.

Opin luonnonmaantieteellisten ilmiöiden vaikutuksia.

Opin tunnistamaan ja kuvailemaan luonnonmaisemia maapallolla.

Opin seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia koko maailmassa.

Opin vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä refleктоimaan omaa toimintaani ryhmän jäsenenä. Opin argumentointia ja esittämään maantieteellistä tietoa selkeästi.

8.Ik

Kasvan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan arvostaa alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittaa ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan hahmottaa maapallon karttakuvan ja sen peruspiirteet. Osaan keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön (esim. Euroopan alueella).

Opin geomediataitoja. Opin lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä.

Opin soveltamaan karttataitoja käytännössä. Opin käyttämään kartan symboleja ja mittasuhteita sekä ottamaan suuntia ja mittaamaan etäisyyksiä.

Opin ihmismaantieteellisten ilmiöiden vaikutuksia.

Opin kulttuurien piirteiden ja kulttuurimaisemien vaihtelua maapallon eri alueilla.

Opin ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta. Ymmärrän luonnonvarojen kestäväen käytön merkityksen.

Opin seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia koko maailmassa.

Opin maantieteellisiä tutkimustaitoja ja ajattelutaitoja sekä opin esittämään maantieteellisiä kysymyksiä.

Opin vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä refleктоimaan omaa toimintaani ryhmän jäsenenä. Opin argumentointia ja esittämään maantieteellistä tietoa selkeästi.

9.Ik

Kasvan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Osaan arvostaa alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta ja kunnioittaa ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Opin hahmottamaan karttakuvan ja sen peruspiirteet. Opin keskeisten kohteiden sijainnin ja nimistön (esim. Suomi ja muut Pohjoismaat).

Opin tunnistamaan ja kuvailemaan luonnonmaisemia Suomessa.

Opin kulttuurien piirteiden ja kulttuurimaisemien vaihtelua Suomessa.

Opin seuraamaan ajankohtaisia tapahtumia omassa lähiympäristössä ja koko Suomessa.

Opin ihmismaantieteellisten ilmiöiden vaikutuksia.

Opin maantieteellisiä tutkimustaitoja ja ajattelutaitoja sekä opin esittämään maantieteellisiä kysymyksiä (esim. aluesuunnittelun näkökulmasta).

Opin havainnoimaan ympäristöä ja siinä tapahtuvia muutoksia erityisesti ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä.

Opin osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja eri aluetasoilla.

Opin vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä refleктоimaan omaa toimintaani ryhmän jäsenenä. Opin argumentointia ja esittämään maantieteellistä tietoa selkeästi.

FYSIIKKA

7.lk

Koen fysiikan opiskelun mielekkääksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa fysiikan osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössäni ja yhteiskunnassa.

Ymmärrän fysiikan merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa ja arvioin omia valintojani energiavarojen kestäväen käytön kannalta.

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimustöitä yhteistyössä muiden kanssa. Käsitelen ja analysoin tutkimusten tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa. Käytän tv:t:tä ja simulaatioita omassa oppimisessäni.

Käytän fysiikan käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita (esim. valo- ja äänioppiin liittyen).

Käytän erilaisia malleja (esim. kaavoja ja kuvaajia) ilmiöiden tarkastelussa.

Käytän ja arvioin kriittisesti erilaisia tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni fysiikalle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

8.Ik

Koen fysiikan opiskelun mielekkääksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa fysiikan osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössäni ja yhteiskunnassa.

Ymmärrän fysiikan merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa ja arvioin omia valintojani energiavarojen kestäväen käytön kannalta.

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimustöitä yhteistyössä muiden kanssa. Käsitelen ja analysoin tutkimusten tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa. Käytän tv:t:tä ja simulaatioita omassa oppimisessäni.

Käytän fysiikan käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita (esim. vuorovaikutuksia, liikkeeseen ja lämpöoppiin liittyen).

Saavutan riittävät valmiuden jatko-opintoihin vuorovaikutukseen ja liikkeeseen liittyen.

Käytän erilaisia malleja (esim. kaavoja ja kuvaajia) ilmiöiden tarkastelussa.

Käytän ja arvioin kriittisesti erilaisia tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni fysiikalle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

9.Ik

Koen fysiikan opiskelun mielekkääksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa fysiikan osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän fysiikan osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössäni ja yhteiskunnassa.

Ymmärrän fysiikan merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa ja arvioin omia valintojani energiavarojen kestäväen käytön kannalta.

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimustöitä yhteistyössä muiden kanssa. Käsittelen ja analysoin tutkimusten tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän teknologisten sovellusten toimintaperiaatteita ja merkitystä. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa. Käytän tv:tä ja simulaatioita omassa oppimisessäni.

Käytän fysiikan käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita (esim. sähköoppiin ja ydinfysiikkaan liittyen).

Saavutan riittävät valmiuden jatko-opintoihin vuorovaikutukseen ja sähköön liittyen.

Käytän erilaisia malleja (esim. kaavoja ja kuvaajia) ilmiöiden tarkastelussa.

Käytän ja arvioin kriittisesti erilaisia tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni fysiikalle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

KEMIA

7.Ik

Koen kemian opiskelun mielekkääksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa kemian osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän kemian osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössäni ja yhteiskunnassa (esim. kodin kemikaalit ja paloturvallisuus).

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa. Käsittelen ja analysoin tutkimusteni tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän kemian soveltamista teknologiassa. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa.

Käytän tv:t:tä ja simulaatioita omassa oppimisessani.

Käytän kemian käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita.

Käytän erilaisia malleja (esim. kemialliset merkit, reaktioyhtälö) aineen rakenteen ja kemiallisten ilmiöiden tarkastelussa.

Käytän ja arvioin kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni kemialle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

Ymmärrän peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista (esim. puhdas aine ja seokset).

8.Ik

Koen kemian opiskelun mielekkäksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa kemian osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän kemian osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössä ja yhteiskunnassa.

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa. Käsittelem ja analysoin tutkimusteni tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän kemian soveltamista teknologiassa. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa.

Käytän tv:t:tä ja simulaatioita omassa oppimisessani.

Käytän kemian käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita.

Käytän erilaisia malleja aineen rakenteen ja kemiallisten ilmiöiden tarkastelussa (esim. kemialliset merkin, rakenne- ja molekyylikaavat, reaktioyhtälöt).

Käytän ja arvioin kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni kemialle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

Ymmärrän peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista (esim. atomin rakenne, sidosten muodostuminen ja metallit sekä hapot ja emäkset).

9.Ik

Koen kemian opiskelun mielekkääksi. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Arvioin omaa kemian osaamistani, asetan tavoitteita omalle työskentelylleni ja työskentelen pitkäjänteisesti. (Ei käytetä arvosanan muodostamiseen.)

Ymmärrän kemian osaamisen merkitystä omassa elämässäni, elinympäristössä ja yhteiskunnassa.

Ymmärrän kemian merkityksen kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa ja arvioin omia valintojani luonnonvarojen kestäväen käytön ja tuotteen elinkaaren kannalta.

Muodostan tutkimuskysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja toteutan kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa. Käsitelen ja analysoin tutkimusteni tuloksia ja arvioin tutkimusprosessia.

Työskentelen turvallisesti ja johdonmukaisesti.

Ymmärrän kemian soveltamista teknologiassa. Kehitän ja sovellan yksinkertaisia teknologisia ratkaisuja yhteistyössä muiden kanssa.

Käytän tv:t:tä ja simulaatioita omassa oppimisessäni.

Käytän kemian käsitteitä täsmällisesti ja hyödynnän ajattelussani luonnontieteellisiä teorioita.

Käytän erilaisia malleja aineen rakenteen ja kemiallisten ilmiöiden tarkastelussa (esim. kemialliset merkin, rakenne- ja molekyylikaavat, reaktioyhtälöt).

Käytän ja arvioin kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisen ja perustelen erilaisia näkemyksiäni kemialle ominaisella tavalla.

Hahmotan luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa.

Ymmärrän peruseriaatteita aineen ominaisuuksista, rakenteesta ja aineiden muutoksista (esim. orgaaniseen kemiaan liittyen).

TERVEYSTIETO

7. luokka

terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

Osaan kuvata terveyden osa-alueet esimerkkien avulla.

Osaan kuvata esimerkein, mitä terveyden edistämällä tarkoitetaan.

Osaan nimetä tunteita ja tiedän keinoja vaikuttaa käyttäytymiseen ja vuorovaikutustilanteisiin.

Osaan toimia vastuullisesti vuorovaikutustilanteissa.

Osaan esitellä keinoja koulukiusaamisen ehkäisemiseksi.

Tiedän sosiaalisten suhteiden merkityksen mielen hyvinvoinnille ja terveydelle.

Osaan kuvata seksuaalisuuden kehittymistä ja murrosiän eri vaiheita.

Harjoittelen tunnistamaan omat vahvuuteni.

terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Opettelen arvioimaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta ja merkitystä.

Osaan tunnistaa ja arvioida omaan terveyteeni ja turvallisuuteeni liittyviä tekijöitä. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

Osaan pohtia oman terveyteni kannalta merkityksellisiä voimavaroja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Osaan tunnistaa itselleni sopivia oppimisen keinoja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

8. luokka

terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

Osaan toimia vastuullisesti vuorovaikutustilanteissa.

Tiedän sosiaalisten suhteiden merkityksen mielen hyvinvoinnille ja terveydelle.

terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Osaan tarkastella fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä vahvistavia ja vaarantavia tekijöitä.

Osaan arvioida terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta ja merkitystä.

Osaan tunnistaa ja tarkastella kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä ja niihin liittyviä arvoja.

Tiedän, mitä haittaa päihteistä on nuoren kehitykselle.

Hallitsen arkirytmim ja ymmärrän ravinnon, liikunnan ja levon merkityksen terveydelleni.

Osaan verrata omia liikuntatottumuksiani liikuntasuosituksiin.

Tiedän fyysisen kunnon ominaisuudet ja keinoja niiden kehittämiseen.

Tiedän unen laatuun vaikuttavia tekijöitä.

Tiedän hyvän ryhdin ja työergonomian merkityksen.

Tiedän ehkäisymenetelmiä ja niiden oikean käytön.

Ymmärrän ihmisen seksuaalisena olentona ja ymmärrän seksuaalisen moninaisuuden.

Tiedän, miten toimia ensiaputilanteissa.

Osaan terveellisen ruokavalion perusteet.

Osaan tunnistaa ja arvioida omaan terveyteeni ja turvallisuuteeni liittyviä tekijöitä. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

Osaan pohtia oman terveyteni kannalta merkityksellisiä voimavaroja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Osaan tarkastella omaan elämänpiiriini kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen terveystilanteita ja tunnistaa niiden merkityksiä itselleni.

Osaan tunnistaa itselleni sopivia oppimisen keinoja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

9. luokka

terveyttä tukeva kasvu ja kehitys

Osaan toimia vastuullisesti vuorovaikutustilanteissa.

Tiedän sosiaalisten suhteiden merkityksen mielen hyvinvoinnille ja terveydelle.

terveyttä tukevat ja kuluttavat tekijät sekä sairauksien ehkäisy

Osaan käyttää terveyteen ja sairauteen liittyviä käsitteitä.

Osaan toimia tarkoituksenmukaisesti terveyteen, sairauteen ja turvallisuuteen liittyvissä tilanteissa.

Osaan hakea terveyteen ja sairauteen liittyvää tietoa.

Osaan arvioida terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta ja merkitystä.

Osaan tunnistaa ja tarkastella kriittisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä ilmiöitä ja niihin liittyviä arvoja.

Osaan tunnistaa ja arvioida omia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

Osaan pohtia oman terveyteni kannalta merkityksellisiä voimavaroja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

terveys, yhteisöt, yhteiskunta ja kulttuuri

Ymmärrän ympäristön vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin.

Tunnen asuinalueeni terveystalvelut osana suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää ja tiedän, mistä voin hakea tarvittaessa apua.

Tiedän, mitkä tekijät vaikuttavat opiskelu-, toiminta- ja työkykyyn.

Osaan tarkastella omaan elämänpiiriini kuuluvien ihmisten ja yhteisöjen terveystähtäyksiä ja tunnistaa niiden merkityksiä itselleni.

Tiedän, mitä ovat yksilön oikeudet, vastuut ja vaikuttamiskeinot terveyttä ja turvallisuutta koskevissa asioissa omassa oppimisympäristössäni ja lähiyhteisöissä.

Tiedän suomalaisten kansantautien syitä ja seurauksia sekä tiedän, miten niitä ennaltaehkäistään.

Osaan tunnistaa itselleni sopivia oppimisen keinoja. **(ei vaikuta arvosanan muodostamiseen)**

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

7. luokka

Tiedän erilaisten uskontojen, katsomusten ja uskonottomuuden keskeisiä piirteitä.

Tunnen eri uskontojen ja katsomusten keskeisiä oppeja, tapoja, riittejä, symboleita ja levinneisyyttä.

Harjaannun hankkimaan lisää tietoa erilaisista uskonnoista, katsomuksista ja uskonottomuudesta.

Ymmärrän uskontojen monimuotoisuutta.

Tunnen uskonnon ja kulttuurin välisiä yhteyksiä.

Osaan kuvailla uskontoa ilmiönä ja tunnen uskontojen ulottuvuuksia.

Osaan tunnistaa uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Ymmärrän uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

Rohkaistun kohtaamaan erilaisia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä.

8. luokka

Tunnen eri kirkkokuntia ja ymmärrän kristinuskon monimuotoisuutta.

Harjaannun hankkimaan lisää tietoa kristinuskosta.

Tunnen kristinuskon ja kulttuurin välisiä yhteyksiä.

Syvennän tietojani kristinuskosta ja sen vaikutuksesta Suomessa ja eri puolilla maailmaa.

Tunnen Raamatun sisältöä ja syntyä.

Ymmärrän, että Raamattua voi tarkastella sekä tieteellisesti että uskonnollisesti.

Ymmärrän, että kristinusko vaikuttaa ihmisten valintoihin maailmanlaajuisesti.

Osaan tunnistaa kristinuskon aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opin tuntemaan kristinuskon tapoja ja symboleita.

Rohkaistun kohtaamaan erilaisia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä.

9. luokka

Tunnistan ja osaan arvioida erilaisia argumentaation tapoja.

Ymmärrän uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja.

Osaan eettisen ajattelun keskeiset käsitteet ja osaan käyttää niitä.

Tunnen eri uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.

Perehdyn ihmisoikeuksien periaatteeseen ja YK:n ihmisoikeuksien julistukseen.

Osaan pohtia uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

Osaan pohtia itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojeni suhdetta niihin.

Tutkin omia valintojani eettisestä näkökulmasta ja pohdin niin vaikutusta hyvinvointiin ja kestävään elämäntapaan.

Rohkaistun kohtaamaan erilaisia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä.

ORTODOKSINEN USKONTO

7. luokka

Syvennän tietoani ortodoksisesta uskonnosta.

Osaan kuvailla uskontoa ilmiönä ja tunnen uskontojen ulottuvuuksia.

Osaan kertoa keskeisiä piirteitä eri uskonnoista, katsomuksista ja uskonnottomuudesta.

Tiedän eri uskontojen ja katsomusten keskeisiä oppeja, tapoja, riittejä, symboleita ja levinneisyyttä.

Harjaannun hankkimaan lisää tietoa erilaisista uskonnoista, katsomuksista ja uskonnottomuudesta.

Osaan kertoa mitä tarkoittaa uskontojen monimuotoisuus

Osaan tunnistaa uskonnollisia aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Osaan selittää mitä tarkoittaa maallistuminen, uskonnottomuus ja uskontokritiikki.

Tiedän, että uskonto on osa kulttuuria ja siten myös osa yksilön kulttuuri-identiteettiä.

Kerron omat mielipiteeni perustellen.

Osaan pohtia omia valintojani eettisten periaatteiden ja kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Rohkaistun kohtaamaan yhteiskunnassa monikulttuurisuutta ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä heitä kunnioittaen.

Ymmärrän uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina.

8. luokka

Tunnen kristinuskon ja erityisesti ortodoksisuuden kulttuurivaikutusta ja yhteiskunnallista vaikutusta Suomessa ja ortodoksienemmistöisissä maissa.

Ymmärrän kristillisen kirkon synnyn, historiaa ja nykytilannetta ortodoksisen kirkon näkökulmasta.

Tunnen eri kirkkokuntia ja ymmärrän kristinuskon monimuotoisuutta, erityisesti ekumeniaa.

Harjaannun hankkimaan lisää tietoa kristinuskosta.

Osaan tunnistaa kristinuskon aiheita mediassa, maailmanpolitiikassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Tunnen Raamatun sisältöä ja osaan arvioida kirjoitusten kontekstia.

Osaan havaita ortodoksisen Raamatun ja Suomessa yleisesti käytössä olevan Raamatun eroja.

Ymmärrän, että Raamattua voi tarkastella sekä tieteellisesti että uskonnollisesti.

Ymmärrän, että kristinusko vaikuttaa ihmisten valintoihin maailmanlaajuisesti.

Opin tuntemaan kristinuskon tapoja ja symboleita.

Rohkaistun kohtaamaan erilaisia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä.

9. luokka

Osaan selittää, miten uskontojen vaikutukset näkyvät Suomessa.

Osaan kuvailla oman uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta sekä tunnen ortodoksisuuden perusopetukset ja osaan mainita tärkeimmät lähteet.

Tunnen eri uskontojen ja katsomusten moninaisia eettisiä periaatteita.

Osaan nimetä eri uskontoperinteiden tapoja ja symboleita mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Tunnistan, osaan arvioida ja keksiä ratkaisuja erilaisissa eettisissä pulmissa.

Ymmärrän uskonnon ja tieteen kielen välisiä eroja.

Osaan eettisen ajattelun keskeiset käsitteet ja osaan käyttää niitä.

Perehdyn ihmisoikeuksien periaatteeseen ja YK:n ihmisoikeuksien julistukseen.

Ymmärrän uskontojen ja katsomusten merkitystä ihmisten valintojen perusteina ja ohjaajina ja niiden vaikutusta yhteiskuntaan ja maailmanpolitiikkaan.

Osaan pohtia itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa ihmisyyteen kuuluvia elämänskysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojeni suhdetta niihin.

Tutkin omia valintojani ortodoksisesta näkökulmasta ja pohdin niiden eettistä vaikutusta hyvinvointiin ja kestävään elämäntapaan.

Rohkaistun kohtaamaan erilaisia ja eri tavoin ajattelevia ihmisiä (ei vaikuta arvosanan muodostamiseen).

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

7. luokka

Tiedän erilaisia kulttuureita ja katsomuksia ja tunnen Unescon maailmanperintöohjelman.

Tiedän, että katsomusvapaus on ihmisoikeus ja tiedän erilaisia keinoja turvata katsomusvapaus.

Tunnen uskontokritiikin ja uskonnollisen ajattelun perusteita.

Tunnen, ymmärrän ja käytän katsomuksellisia käsitteitä esim. maailmankuva.

Tunnen erilaisia uskonnottomia ja uskonnollisia katsomuksia ja osaan arvioida niitä esimerkiksi tutkimuksen valossa.

Tunnen ja osaan tutkia uskontokritiikin ja uskonnollisen ajattelun perusteita.

Tiedän erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja ja ymmärrän niiden taustalla olevia perusteita.

Ymmärrän maailman moninaisuutta ja yhdenvertaisen kohtelun tärkeyden.

8. luokka

Tiedän erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja ja ymmärrän niiden taustalla olevia perusteita.

Ymmärrän maailman moninaisuutta ja yhdenvertaisen kohtelun tärkeyden.

Osaan havaita eettisiä ulottuvuuksia elämästäni ja ympäristöstäni ja kehityksen eettisessä ajattelussa.

Hallitsen ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden käsitteet ja ymmärrän niiden merkityksen ja eettisen perustan.

9. luokka

Tiedän, että katsomusvapaus on ihmisoikeus ja tiedän erilaisia keinoja turvata katsomusvapaus.

Tiedän erilaisia katsomuksellisia ratkaisuja ja ymmärrän niiden taustalla olevia perusteita.

Ymmärrän maailman moninaisuutta ja yhdenvertaisen kohtelun tärkeyden.

Osaan havaita eettisiä ulottuvuuksia elämästäni ja ympäristöstäni ja kehityksen eettisessä ajattelussa.

Osaan pohtia omien valintojeni vaikutusta kestävästä tulevaisuudesta näkökulmasta.

Hallitsen ihmisarvon, ihmisoikeuksien ja ihmisten yhdenvertaisuuden käsitteet ja ymmärrän niiden merkityksen ja eettisen perustan.

HISTORIA

7.lk

Kiiinnostun historiasta tiedonalana ja sen merkityksestä identiteetille. (Ei käytetä arvosanan muodostumisessa)

Opin hankkimaan historiallista tietoa ja arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta sekä ymmärtämään, että historiallista tietoa voi tulkita eri tavoin. Opin myös käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan niiden pohjalta oman perustellun tulkintani.

Opin ymmärtämään historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä sekä ymmärtämään ihmisen toimintaa ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa.

Opin arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille sekä analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta (esim. teollistumisen ja Suomen historian kautta).

Opin selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksia.

8.lk

Kiiinnostun historiasta tiedonalana ja sen merkityksestä identiteetille. (Ei käytetä arvosanan muodostumisessa)

Opin hankkimaan historiallista tietoa ja arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta sekä ymmärtämään, että historiallista tietoa voi tulkita eri tavoin. Opin käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan niiden pohjalta oman perustellun tulkintansa.

Opin selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.

Opin ymmärtämään historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä sekä ihmisen toimintaa ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa. (Esimerkiksi 1900-luvun sotien vaikutus sekä hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen)

Opin selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa, ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta. Rohkaistun tekemään tulkintoja. (Esim. lähihistorian poliittiset tapahtumat)

Opin arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämykseni avulla.

YHTEISKUNTAOPPI

8.Ik

Oivallan yhteiskuntaa koskevan tiedon merkityksen yksilön ja yhteisön kannalta. (Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen.)

Opin arvioimaan omien ja yhteiskunnan muiden toimijoiden yhteiskunnallisten ja taloudellisten valintojen eettisiä merkityksiä ja seurauksia. (Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen.)

Opin ymmärtämään yhteiskunnan toiminnan (esim. yksilön ja perheiden oikeudet ja velvollisuudet) sekä yksityisen että julkisen taloudenpidon periaatteita.

Opin tarkastelemaan kriittisesti median yhteiskunnallista roolia.

Opin analysoimaan yhteiskunnan eri yhteisöjä ja väestöryhmiä.

9.Ik

Oppilas oivaltaa yhteiskuntaa koskevan tiedon merkityksen yksilön ja yhteisön kannalta. (Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen.)

Opin arvioimaan omien ja yhteiskunnan muiden toimijoiden yhteiskunnallisten ja taloudellisten valintojen eettisiä merkityksiä ja seurauksia. (Ei vaikuta arvosanan muodostumiseen.)

Opin ymmärtämään ihmisoikeuksien merkityksen ja oikeusvaltion periaatteet sekä niiden kytkeytymisen suomalaiseen oikeusjärjestelmään.

Opin tarkastelemaan kriittisesti median yhteiskunnallista roolia.

Opin toimimaan työelämää ja yrittäjyyttä tuntevana taloudellisena toimijana.

Opin ymmärtämään yhteiskunnallisen päätöksenteon demokraattisia toimintatapoja (esim. paikallisesti, kansallisesti, EU:ssa ja YK:ssa) ja soveltamaan niitä lähiyhteisössäni.

Opin omaksumaan ja hyödyntämään yhteiskunnallisessa toiminnassa oleellisia tietoja ja taitoja.

Opin ymmärtämään ja soveltamaan kestäväen talouden periaatteita yksilön ja kansantalouden näkökulmasta.

MUSIIKKI

7.lk

Oppilas kuuntelee ja havainnoi ääniympäristöä ja musiikkia elämyksellisesti sekä kykenee osallistumaan aiheeseen liittyvään keskusteluun.

Oppilas tarkastelee musiikkia taiteenlajina ja oppii ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.

Opin toimimaan musiikillisten yhteisöjen jäsenenä.

Opin kehittämään äänenkäyttö- ja laulutaitoani edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä. Opin kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan soittaen keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimia.

Ilmasen ja tutkin musiikkia musiikkiliikunnallisuuden keinoin. Rakennan luovaa suhdetta musiikkiin improvisoiden, sovittaen ja säveltäen sekä työskentelemällä taiteidenvälisesti.

Kuuntelen ja havainnoin ääniympäristöä ja musiikkia elämyksellisesti ja kykenen osallistumaan aiheeseen liittyvään keskusteluun.

Käytän tieto- ja viestintäteknologiaa musiikin tekemisessä sekä tallentamisessa osana monialaisia kokonaisuuksia.

Tarkastelen musiikkia taiteenlajina ja opin ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa.

Käytän musiikin merkintätapoja, käsitteitä ja terminologiaa musiikillisessa toiminnassa.

Tunnistan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin. (Ei käytetä päättöarvosanan muodostamiseen.)

Huolehdin kuulostani ja pidän huolta musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta.

Opin kehittämään musiikillista osaamistani harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselleni sekä arvioimaan taitojensa edistymistä suhteessa tavoitteisiin.

8.Ik&9.Ik (valinnaiset)

Syventävissä valinnaisissa samat tavoitteet kuin seitsemännellä luokalla. Soveltavissa valinnaisissa koulukohtaiset OPS:t.

KUVATAIDE

7. luokka

visuaalinen havaitseminen ja ajattelu

Osaan tehdä havaintoja taiteesta, ympäristöstä ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

Käytän havaintoja tehdessäni eri aisteja.

Käytän kuvallisen tuottamisen menetelmiä.

Tutustun eri aikojen ja kulttuurien ilmiöihin ja analysoin niitä kuvallisesti ja sanallisesti.

Ilmaisen omia näkemyksiäni monipuolisesti sekä kuvallisesti että sanallisesti ja perustelen näkemykseni.

kuvallinen tuottaminen

Sovellan monipuolisesti materiaaleja, tekniikoita ja tyylistä.

Osaan käyttää erilaisia kuvailmaisuuden keinoja.

Käytän tutkivaa lähestymistapaa työskennellessäni itsenäisesti sekä ryhmässä.

Tunnistan kuvallisen viestinnän ja kuvilla vaikuttamisen keinoja ja käytän niitä omassa työskentelyssäni.

visuaalisen kulttuurin tulkinta

Osaan käyttää erilaisia kuvatulkinnan menetelmiä.

Osaan pohtia ja arvioida visuaalisen kulttuurin merkitystä.

Tunnen ja osaan hyödyntää eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja.

esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen

Osaan tutkia visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja ja ottaa niihin kantaa.

Osaan ottaa kuvailmaisussani huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen.

työskentely

Asetan itselleni tavoitteita ja työskentelen pitkäjänteisesti.

Hallitsen työskentelyprosessin ja siihen käytetyn ajan.

Huolehdin välineistä ja otan huomioon kestävän kehityksen tarpeet.

Taltioin omaa työskentelyprosessiani ja arvoin oppimistani sen pohjalta.

KÄSITYÖ

7. luokka

Osaan suunnitella monipuolisesti työtäni ja työskentelyäni.

Osaan toimia yritteliäästi ja luovasti ideoidessani, tutkiessani ja kokeillessani erilaisia käsityön työtapoja.

Harjoittelen asettamaan projektilleni tavoitteet ja arvoimaan niiden toteutumista.

Harjoittelen pohtimaan työskentelyäni kokonaisessa käsityöprosessissa.

Tunnen ja hallitsen monipuolisesti erilaisia materiaaleja, työvälineitä ja tekniikoita.

Ymmärrän ja harjoittelen käyttämään erilaisia käsityön käsitteitä, symboleja ja merkkejä.

Osaan dokumentoida työni visuaalisesti erilaisia materiaaleja ja esitysteknologiaa hyödyntäen.

Omaksun koneiden, laitteiden ja käsityövälineiden turvallisen käytön. Osaan tunnistaa erilaisia riskitekijöitä ja toimia vaatimusten mukaisesti.

Huolehdin työympäristön siisteydestä ja järjestyksestä.

Osaan käyttää ja hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa oman tai yhteisen käsityöprosessin eri vaiheissa.

Tutustun kädentaitojen ja teknologian merkitykseen osana arkea, yhteiskuntaa, yrittäjyyttä ja muuta työelämää.

Osaan tehdä valintoja, jotka edistävät kestäväää ja taloudellista elämäntapaa.

Opin käyttämään uusia materiaaleja ja kierrätysmateriaaleja taloudellisesti ja ekologisesti.

LIIKUNTA

7. luokka

fyysinen toimintakyky

Olen liikuntatunneilla aktiivinen ja kokeilen erilaisia liikuntamuotoja. Yritän parhaani.

Osaan havainnoida liikettäni ja tehdä sopivia ratkaisuja erilaisissa liikuntatilanteissa.

Hallitsen tasapaino- ja liikuntataitoja monipuolisesti erilaisissa ympäristöissä.

Osaan käsitellä erilaisia liikuntavälineitä monipuolisesti eri liikuntamuodoissa.

Osaan arvioida, ylläpitää ja kehittää fyysisiä ominaisuuksiani: voimaa, nopeutta, kestävyyttä, tasapainoa ja liikkuvuutta.

Olen uimataitoinen.

Osaan toimia turvallisesti ja ohjeiden mukaan.

sosiaalinen toimintakyky

Osaan työskennellä kaikkien kanssa ja kohtelen muita reilun pelin periaatteiden mukaisesti. Kannan vastuuta yhteisistä liikuntavälineistä ja liikuntatiloista.

psykykinen toimintakyky

Kannan vastuun omasta työskentelystäni ja toiminnastani liikuntatunneilla sekä noudatan yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Ymmärrän liikunnan merkityksen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

Opin löytämään itselleni sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

8. luokka

fyysinen toimintakyky

Olen liikuntatunneilla aktiivinen ja kokeilen erilaisia liikuntamuotoja. Yritän parhaani.

Osaan liikkua erilaisilla alustoilla ja hallitsen eri välineitä.

Osaan arvioida, ylläpitää ja kehittää fyysisiä ominaisuuksiani: voimaa, nopeutta, kestävyyttä, tasapainoa ja liikkuvuutta.

Osaan pelastautua vedestä.

Osaan toimia turvallisesti ja ohjeiden mukaan.

sosiaalinen toimintakyky

Osaan työskennellä kaikkien kanssa ja kohtelen muita reilun pelin periaatteiden mukaisesti. Kannan vastuuta yhteisistä liikuntavälineistä ja liikuntatiloista.

psykykinen toimintakyky

Kannan vastuun omasta työskentelystäni ja toiminnastani liikuntatunneilla sekä noudatan yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Ymmärrän liikunnan merkityksen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

Opin löytämään itselleni sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

9. luokka

fyysinen toimintakyky

Olen liikuntatunneilla aktiivinen ja kokeilen erilaisia liikuntamuotoja. Yritän parhaani.

Osaan liikkua erilaisilla alustoilla ja hallitsen eri välineitä.

Osaan arvioida, ylläpitää ja kehittää fyysisiä ominaisuuksiani: voimaa, nopeutta, kestävyyttä, tasapainoa ja liikkuvuutta.

Osaan uida, pelastautua ja pelastaa vedestä.

Osaan toimia turvallisesti ja ohjeiden mukaan.

sosiaalinen toimintakyky

Edistän toiminnallani omaa ja ryhmän oppimista.

Osaan työskennellä kaikkien kanssa ja kohtelen muita reilun pelin periaatteiden mukaisesti. Kannan vastuuta yhteisistä liikuntavälineistä ja liikuntatiloista.

psykykinen toimintakyky

Kannan vastuun omasta työskentelystäni ja toiminnastani liikuntatunneilla sekä noudatan yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Ymmärrän liikunnan merkityksen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

Opin löytämään itselleni sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia. **(ei vaikuta arvosanan muodostumiseen)**

KOTITALOUS

7. luokka

käytännön toimintataidot

Osaan suunnitella ja valmistaa tavallisimpia ruokia ja leivonnaisia ohjeen mukaan.

Osaan tarkastella omaa työtäni ja toimintaani.

Osaan erilaisia kotitalouden kädentaitoja ja työtapoja.

Osaan huomioida toiminnassani estetiikan. Esimerkiksi noudatan hyviä pöytätapoja ja katan tarkoituksenmukaisesti.

Osaan työskennellä säästäväisesti ja lajitella keittiöjätteet.

Osaan suunnitella omaa toimintaani suhteessa käytettävissä olevaan aikaan ja annettuun tehtävään niin, että työt valmistuvat annetussa ajassa.

Osaan ylläpitää työympäristön järjestystä.

Osaan noudattaa keittiöhygieniaa.

Osaan valita siivousaineita ja tehdä tavallisimpia kodin siivoustöitä.

Osaan käyttää tarkoituksenmukaisia työvälineitä ja huomioida hyvät työasennot.

Hallitsen turvalliset työtavat.

Osaan huomioida erityisruokavaliot.

yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot

Osaan toimia yksin, parin kanssa ja ryhmässä.

Osaan sopia työtehtävien jakamisesta ja neuvottelen suunnitellessani ja toteuttaessani oppimistehtäviä.

Tunnistan, miten arki erilaisissa kotitalouksissa rakentuu ja millaisia arkirutiineja ja kotikulttuureja on olemassa.

Tiedostan oman käytökseni merkityksen ryhmän toiminnassa ja osaan toimia hyvien tapojen mukaisesti.

tiedonhallintataidot

Osaan etsiä tietoa ja tunnistan luotettavan lähdemateriaalin.

Tunnen suomalaiset ravitsemussuositukset.

Tunnen suomalaista ruokakulttuuria ja -tapoja.

Tunnen yleisimmät kotitalouksissa eteen tulevat merkit ja symbolit, esimerkiksi tekstiilien hoito-ohjemerkinnot ja ympäristömerkit, ja osaan toimia niiden mukaisesti.

Osaan soveltaa tietojani ja taitojani.

Tiedän erilaisia kotitalouden palveluita.

Ymmärrän kestävä kehityksen periaatteita ja osaan tehdä valintoja niiden perusteella.

Tunnen oman vastuuni ja vaikutusmahdollisuuteni kuluttajana.

työskentely

Osaan toimia suullisten ja kirjallisten ohjeiden mukaan.

Osaan soveltaa oppimiani asioita työskentelyssäni.